

JUGOSLAVIJI PRETI OD VSEH STRANI NEVARNOST

**KER JUGOSLAVIJA NI PRIZNALA
RUSIJE, JE MED NJO, NEMČIJO
IN ITALIJO ZVEZA MOGOČA**

Ministrski predsednik Cvetković bo nadaljeval po-
svetovanja z dr. Mačkom. — Nekateri se boje, da
se bodo pogajanja razbila. — Knez Pavle je odgo-
dil sestanek s kraljem Karolom.

BEOGRAD, Jugoslavija, 19. aprila. — Prej, kot
je bilo domnevano, se je ministrski predsednik Dra-
giša Cvetković odločil, da gre v Zagreb in nadalju-
je svoja pogajanja z dr. Vladimirom Mačkom glede
hrvatskega vprašanja.

Naglo Cvetkovičovo odločitev smatrajo nekateri
politiki za dobro znamenje, drugi pa se boje, da se
bodo pogajanja razbila.

Beograjska vlada ima resno željo, da pride do
sprave med Srbi in Hrvati, toda zahteve, katere je
dr. Maček sestavil v ponedeljek, so zelo obsežne.
Dr. Maček namreč zahteva, da so v hrvatsko avtom-
no državo vključene poleg Hrvatske tudi Slovenija,
Bosna in Dalmacija, kjer je med narodom vsled te-
ga videti živahno politično gibanje.

Toda, če je tej Mačkovi zahtevi vstreženo, bo ju-
goslovansko kraljevstvo premenjeno v federativno
državo. Kot sestavni deli Jugoslavije so do sedaj
veljale samo Srbija, Hrvatska in Slovenija, toda
ko se enkrat v kaki državi prične govoriti o fede-
raciji, tedaj delitve in poddelitve nimajo meje.

Jugoslovanska vlada vidi v Mačkovi zahtevi, da
je v hrvatsko avtonomno državo vključena tudi
Bosna, največjo zapreko za konečni sporazum. V
Bosni so Hrvatje in Srbi med seboj tako zmešani,
da je nemogoče potegniti narodnostne meje.

Dobro poučeni krogi domnevajo, da bo Cvetko-
vič dr. Mačku pri prihodnjem sestanku stavil pro-
tipredloge.

BEOGRAD, Jugoslavija, 19. aprila. — Jugoslo-
vanski kraljevi namestnik knez Pavle je za nekaj
dni odložil svoj sestanek z romunskim kraljem Ka-
rolom na njegovi jahti na Donavi.

Knez Pavle hoče počakati do sobote, da izve za
izid razgovorov med vnanjim ministrom Aleksan-
drom Cincar-Markovićem in italijanskim vnanjim
ministrom grofom Galeazzom Ciano v Benetkah.

Po poročilih iz Bukarešte tudi kralj Karol želi,
da je ta sestanek nekaj časa odgojen in saj do te-
daj, da se vrne v Bukarešto vnanji minister Grigo-
ri Cafencu in mu sporoči glede svojih razgovorov
v Berlinu.

Sodeč po splošnem razpoloženju, kralj Karol in
knez Pavle čakata na obvestilo glede načrta osi
Rim-Berlin, predno bosta sama razpravljala o ev-
ropski politiki. Poleg tega pa je knez Pavle tudi ze-
lo zaposlen s hrvatskim vprašanjem.

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 19. aprila. — Di-
plomatski opazovalci vidijo vedno večje dokaze,
da os Rim-Berlin zelo pritiska na Jugoslavijo, da
bi se pridružila protikominterni pogodbi.

To željo Nemčije in Italije Jugoslavija prav lah-
ko izpolni, ker do sedaj še ni priznala sovjetske
Rusije.

Ravno tako si Nemčija in Italija prizadevate, da
pride do kakšnega sporazuma med Jugoslavijo in
Madžarsko, ki je že zvezana v protikominterni po-
godbi z Nemčijo, Italijo, Japonsko, Špansko in
Mančukoom.

V svojih pogovorih v Rimu sta si Benito Musso-
lini in madžarski ministrski predsednik grof Tele-
ki zatrjevala prijateljstvo med obema državama in

Anglija hoče ščititi male države

**LAHI PROTI
PRESEDNIKU**

Italijansko časopisje stru-
peno napada Roosevel-
ta. — Zagovarja osvo-
jitev štirih držav.

MILAN, Italija, 18. aprila.
Mussolinijev list "Il Popolo
d'Italia" pravi, da je mirov-
no poslanico predsednika Roo-
sevelta že zavrgla italijanska
narodna zavest.

"Predsedniku odrekamo vsa-
ko pravico vmešavati se v ev-
ropska vprašanja, kajti njego-
va dežela ni neposredno zain-
teresirana in tudi sam osebno
nima nikakega povoda, da bi
prevzel vlogo prijateljskega
in nepristranskega posredoval-
ca," pravi urednik Virginio
Gayda.

Glede štirih držav, o katerih
pravi Roosevelt, da so izginile,
"Il Popolo d'Italia" odgo-
varja, da ste Albanija in Av-
strija sami zapečatili svojo u-
sodo, da se Čehoslovaki ne
morejo sklicevati, da imajo
lako pravico do samostojnega
naroda in da je imela Abesini-
ja "tragično smešno vladno" in
ji je zato Italija prinesla "luč
in najslavnejšo civilizacijo na
svetu."

REM, Italija, 18. aprila. —
Fašistični viri naznanjajo, da
bosta Hitler in Mussolini na mi-
rovno poslanico predsednika
Roosevelta slično odgovorila.

Mussolini se je glede stališča
Italije proti Rooseveltu po-
slanici posvetoval s feldmarša-
lom Hermannom Goeringom,
ki se je sinoči v svojem raz-
košnem posebnem železniškem
vozu iz Rima odpeljal v Ber-
lin.

Fašistično časopisje pravi,
da naziranja predsednika Roo-
sevelta ne predstavljajo mi-
šljenja ameriškega naroda.

Mussolini se zelo huduje na
predsednika Roosevelta, ker
je bila njegova poslanica tako
obširno razglašena ob istem
času, ko je prišla Mussoliniju
in Hitlerju v roke.

**POŽAR UNIČIL
PARNIK "PARIS"**

Požar je popolnoma uni-
čil veliki francoski par-
nik "Paris". — Najbrže
je izgubljenih mnogo
dragocenih umetnin.

HAVRE, Francija, 19. apr.
— Sinoči, kmalu po polnoči, je
na parniku Paris, ki ima 34.569
ton, nastal požar, ki se je na-
glo razširil. Po preteku par ur
se je parnik potopil.

Na njem je bilo nad pol mi-
ljona dolarjev vrednih umet-
nin, katere so nameravali s
ladjo peljati na svetovno raz-
stavo v New York. Umetnine
so bile zavarovane, in so jih
pravočasno rešili.

Mnogo evropskih odličnih
oseb se je nameravalo peljati
s parnikom na newyorško raz-
stavo.

Požar je nastal v pekarni in
se je takoj razširil po velikem
salonu.

Paris je že drugi parnik
Francoske parobrodne družbe,
ki je tekom enega leta zgorel.
5. maja lanskega leta je zgo-
rel parnik Lafayette.

Med umetninami je bilo več
slavnih slik, razni kipi, pre-
proge, pohištvo, stekleni iz-
delki, knjige in rokopisi.

**RAJE V JEČO KAKOR V
VOJNO**

Na nedeljski svečanosti new-
yorškega ognjegaškega depart-
menta je vzbudil s svojim go-
vorom veliko pogornost Byr-
nes McDonald, bivši pomožni
policijski komisar. Dejal je, da
bi šel raje v ječo kot da bi se
boril v kakšni tuji vojni.

— Če se bo Amerika zaple-
tla v vojno z dvema fanatični-
ma evropskima lopovoma, —
je vzkliknil, — se dam raje za-
preti kot pa da bi me poslali v
Evropo. Zdi se mi, da bi imel
v tem slučaju v ječi dosti to-
varšev, ki so povsem mojega
mnenja.

Nova Zelandija se pripravlja

WELLINGTON, Nova Ze-
landija, 18. aprila. — Ministr-
ski predsednik M. J. Savage je
danes pozval vse moške, stare
od osemnajstega do petdeset-
tega leta, naj bodo za slučaj
vojne pripravljeni braniti No-
vo Zelandijo.

Mussolini je grofu Telekiju posebno polagal na sr-
ce, da pride Madžarska z Jugoslavijo do sporazu-
ma, saj v gospodarskem oziru.

Kako politično stališče bo morala Jugoslavija za-
vzeti, bo določeno v soboto v Benetkah, ko se bo-
sta sestala jugoslovanski vnanji minister Aleksan-
der Cincar Marković in italijanski vnanji minister
grof Galeazzo Ciano.

**GEN. FRANCO
ODPUŠČA
VOJAKE**

General Franco je več-
raj odpustil 200.000
vojakov. — Delo bodo
najbrže dobili v indu-
striji.

BURGOS, Španija, 19. apr.
— General Franco je večeraj
prišel z demobilizacijo svoje
armade, ko je odpustil 200.000
vojakov. Vojaki izvedenci ce-
nijo armado generala Franca
na milijon vojakov.

Vojaki so bili po večini od-
puščeni v severni Španiji.
Armada na jugu, v Sevilji,
Madridu in Valenciji bodo še
ostale do 15. maja, ko bo ge-
neral Franco zmagoslavno
vkorakal v Madrid.

Francovega vkorakanja se
bosta najbrže udležila tudi i-
talijanski vnanji minister grof
Galeazzo Ciano in maršal Her-
mann Goering. General Fran-
co bo sprejel pozdrav svoje
armade na Calle de Alcalá, v
krogu svojih ministrov in dip-
lomatskega zbora. Italijanski
general Gastone Gambara bo
jahal na čelu parade.

Potniški in tovarni vlaki, ki
prihajajo s severa, so polni vo-
jakov, ki se veselo počijo vra-
čajo na svoje domove.

Vlada naglo izdeluje načrte,
da bodo vojaki pričeli delati
v raznih industrijah in privat-
nih podjetjih.

Pri Francovem vkorakanju
v Madrid bo okoli 500.000 vo-
jakov, katere pa bodo takoj po
paradi pričeli naglo odvažati
z vlaki in tovornimi avtomobi-
li.

Kako velika bo bodoča špan-
ska stalna armada, še ni dolo-
čeno, toda štela bo nekaj stoti-
soč vojakov.

Vlada se je z vse vnemo za-
vzela, da čimprej popravi škod-
o, ki jo je povzročila držav-
ljanska vojna. Za to delo bo
mobilizirana vsa španska mladež.

**VIKTOR EMANUEL ALBAN-
SKI KRALJ**

RIM, Italija, 16. aprila. —
Italijanski kralj in abesinski
cesar Viktor Emanuel si je še
dodaj naslov albanskega kra-
lja, ko sta zbornica korporacij
in senat odobrila vladno od-
redbo, da se Albanija priključi
Italiji.

Predno je zbornica to odobri-
la, je imel vnanji minister Ga-
leazzo Ciano eno uro dolg go-
vor, v katerem je rekel, da bo
Italija spoštovala neodvisnost
Grške in da bo ostala v tesnih
prijateljskih odnosih z Ju-
goslavijo, do katere se bo natan-
čno držale svoje prijateljske
pogodbe in italijansko-angle-
ške pogodbe iz leta 1938.

**ŠKODA, DA SE JE TE SVOJE
NALOGE PREPOZNO ZAVEDLA**

LONDON, Anglija, 19. aprila. — Ministrski pred-
sednik Neville Chamberlain je v poslanski zborni-
ci naznanil, da Anglija še dalje gradi zid proti agre-
sivnim državam.

**SREDOZEMLJU
PRETI HUDA
NEVARNOST**

V španske vode je od-
plulo 25 nemških boj-
nih ladij. — V bližino
Gibraltarja prihaja ve-
dno več španskih voja-
kov.

BERLIN, Nemčija, 19. apr.
— Uradno je bilo naznanjeno,
da je del nemškega vojnega
brodovja odplul za en mesec
na manevre v bližini Španske
in Portugalske.

Na teh manevrih boste dve
oklopnici, dve križarki, dva
škadrone rušilec, trije škad-
roni podmarninov in običajne
pomožne ladje.

Med 27. aprilom in 1. ma-
jem pa se bodo vstavile v Fer-
rolu, v Arosa zalivu, Ponteve-
dri, Vigo in Lizboni.

BERLIN, Nemčija, 19. apr.
— Nad 25 nemških modernih
bojnih ladij je odplulo na ma-
nevre proti Španiji. Ladje so
odplule iz Kiela in Wilhelms-
havena — kako in kdaj, je taj-
nost — v predel Atlantika v
bližini Gibraltarja.

Francoske bojne ladje kri-
žarje v gibraltarski morski o-
žini, angleško vojno brodovje
pa je zbrano okoli Malte.

Po mednarodnem običaju je
Nemčija obvestila Anglijo in
Francijo o teh manevrih.

GIBRALTAR, 19. aprila. —
V mestih v bližini Gibraltarja
je opaziti zelo živahno voja-
sko gibanje. Na mejo pri Gi-
braltarju neprestano prihaja
mного španskega vojaštva.

Iz zanesljivega vira prihaja
poročilo, da je prišel v San
Roque en kavalerijski polk, ki
se je začasno natanil v areni
za bikoborbo.

V Gibraltarju je sedaj 16
francoskih bojnih ladij, tekom
tedna pa bo prišlo še več an-
gleških bojnih ladij.

**Ako Vas zanima le-
po čtivo, naročite si
Slovensko - Ameri-
kanski Koledar za
leto 1939.**

Angleško - ruska pogajanja
so bila preložena, ker je ruski
poslanik Ivan Maisky z aero-
planom odpotoval iz Londona.
v Moskvo. Angleško-turška po-
gajanja pa so že mnogo več
napredovala, toda le počasi
gredo proti koncu in njih izid
bo mnogo odvisen od odločitve
v Moskvi.

O tem ni nikakega dvoma, da
je Anglija iskrena v tem, da
ščiti Turčijo in da je tudi Tur-
čija pripravljena sprejeti za-
ščito, toda Turčija ne želi pre-
več javnega oznanjevanja gle-
de svojih obveznosti do Angli-
je in balkanskih držav, zlasti
ne glede sporazuma o Darda-
nelah.

Zato se Chamberlain tudi se-
daj zadržuje zelo previdno, ka-
kor pri pogajanjih s Poljsko,
ko je rekel, da ne more polo-
žiti vseh kart na mizo, dokler
igra ni končana.

Chamberlain pa je rekel, da
se bo Anglija držala vseh vo-
jaških in drugih obveznosti do
držav, s katerimi je sklenila
kak sporazum. Države, kateri
je Anglija pripravljena brani-
ti in s katerimi ima že svojo
pogodbo, so: Poljska, Grška,
Romunska, Francija, Portu-
galska, Egipt in Irak.

Dalje je rekel Chamberlain,
da skuša Anglija v "mirovno
fronto" pridobiti tudi Holand-
sko, Švico in Dansko, katerim
bo pomagala zaščito in varnost
njihovih meja.

STOCKHOLM, Švedska, 19.
aprila. — Ruski poslanik Ivan
Maisky je dospel v Stockholm
ter bo jutri z aeroplanom na-
daljeval svojo pot v Moskvo.
da poroča Josipu Stalinu o
svojih pogajanjih z angleško
vlado.

"S seboj ne nesem predlog-
gov za kako zvezo," je rekel
Maisky, "toda bil sem pokli-
can, da Stalinu poročam o raz-
položenju v Londonu. Koliko
časa bom ostal v Moskvi, je
odvisno od mednarodnega raz-
voja in še posebno od Hitler-
jevega govora v državnem
zboru."

**KRALJ ZOG BO PRIŠEL V
AMERIKO**

ATENE, Grška, 17. apr. —
Kakor hitro bo mogoče, bo al-
banski kralj Zog s svojo dru-
žino odpotoval iz Larisse v An-
glijo in od tam v Združene dr-
žave.

Kraljica Geraldina je izven
nevarnosti in zdravje se ji na-
glo vrača. Kralj Zog bo vzel
s seboj v Združene države kra-
ljico, sira prince Skanderja,
štiri izmed svojih šestih sester
in enega pribočnika z njegovo
družino.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Haka, President J. Lapsha, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
216 WEST 126th STREET NEW YORK, N. Y.

46th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

For one year in advance	\$4.00	For New York for one year	\$7.00
For six months	\$2.50	For New York for six months	\$4.50
For three months	\$1.50	For New York for three months	\$3.00
For one month	\$0.50	For New York for one month	\$1.00

Subscription Yearly \$6.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMAJ NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 126th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 2-1243

Pod vaško lipo.

Piše kakor misli FRANK KERŽE

Kaj bo v Evropi?

II.

Na ozemlju, katero je primeroma tako veliko, kakor naš Texas, smo imeli sledeče države: Čehoslovaško, Avstrijo, Ogrsko, Jugoslavijsko, Albanijsko, Grško, Bulgarijsko in Rumunijo. Turško izpustim, ker spada bolj med azijske države. Izmed teh osmih je imelo pet svoje kralje, tri pa svoje avtokrate. Skupno so premogeli te države okoli sedemdeset milijonov ljudi, torej ravno prav za eno močno državo.

Tako mislim jaz in ti — ne pa tisti, ki so vodili usode teh držav. Rekli so, kakor včasih naši Hrvatje: mi hočemo samostojnost. To se pravi: lastno državo, kar pomenja: zagotovo: svojevrednost, posebno zastopstvo po širnem svetu. Nadalje: lastno upravo, zakone, vojsko itd.

Jaz ne vem, da je bilo tako malo resničnih patriotov po teh državah. Zakaj če bi jih bilo kaj, bi bili morali povedati, da je prva in zadnja podlaga ene države njena gospodarska moč. Če te ni, ne pomenja samostojnost dosti oziroma z drugimi besedami: pomenja primeroma to in toliko, kakor svoboda in demokracija v naših državah. Kaj pomaga svoboda govora in pisave, kaj svoboda volitev, če pa človek nima kaj jesti. Če nima kaj obleči, če nima iti kam domov, če si v službo bolezen ne more klicati zdravnika, če nima sredstev za lastno izobrazbo in izobrazbo svoje družine. Zdi se mi, da se je slišalo vpiti samo tiste, ki so na tihoma računali na mesto pri koritih.

Izmed vseh teh osmih držav je bila še nekako najbolj preskrbljena Čehoslovaška, za njo Rumunija in Jugoslavija. Vse ostale so bile bolj revne z Madjarsko vred. Toda Čehi niso mogli shajati s tem, kar je napravila industrija in kar je rodila zemlja. Treba je bilo kupovati in prodajati z zunanjim svetom. Še bolj je bila odvisna Jugoslavija. Pridelala je sicer dosti žita, ima živino in les in rude, toda vse to se je moralo prodati, če so hoteli živeti. Prodali komu? Zunanjemu svetu.

Tako pridemo do tistega kama, ob katerega se mora spodobiti vsak, kdor piše o problemih malih držav. Zakaj zunanji svet je velik, toda poln konkurence in raznih obveznosti. Anglija rabi dosti, a mora kupovati pred vsem pri svojih. Francija tudi rabi, toda ona zaeno dosti prodaja zunanjemu svetu. Če ne bo jemala, tudi prodala ne bo.

Najbolj naravno je, da sosed trzi s sosedom, kar pride najceneje. Sosedje pa so: na severu Nemčija, na zapadu Italija. Obe deželi morate kupiti dosti živeža, lesa, rude in podobnega, obe deželi imate zopet dosti na prodaj, zlasti industrijskih izdelkov.

Kam naj prodajo male države, če ne v Nemčijo in Italijo? Odkod naj kupujejo, če ne od tam, kamor prodajo svoje. No in statistika kaže, da ste Nemčija in Italija pokupile od 60 do 80 procentov vsega, kar so imele male države na trgu.

Z gospodarske strani gledano ni imela nobena mala država življenjskih pogojev. Tudi Čehoslovaška ne in sicer ne zastran svoje lege. Če bi bile pa te države ena velika federalna republika, bi bila to celota, ki bi jo bilo veselje pogledati. Avstrija in Češka ste bili veliki v industriji, rabile pa sta pred vsem živeža. Ogrska, Jugoslavija in Rumunija pridelajo toliko, da zakladajo pol Ev-

rope. Ali bi ne bila to idealna kombinacija?

Združevati po jeziku in ustvarjati politične celote, je vseskozi zgrešeno. Jezik je nekaj abstraktnega, to se pravi: je vzgoja in notranje prepričanje, kar tvori lahko podlago za kulturno gibanje. Produkt, gospodarstvo in trgovina pa so nekaj jako konkretnega. Človeško telo ne živi od jezika, pač pa od pridelkov, zaslužkov ter industrije. Ni važno, da bi imeli vsi eno državo, skupino se strinjaš ali kateri jezik govoriš, važno pa je, da ima vsak človek svojo hrano, svojo streho in vse drugo kar zahteva življenje. Zanimivo je to, da so vse čase živeli ljudje različnih narodnosti v enem in istem kraju enostavno zato, ker so jih držali tam gospodarski interesi.

Človek se čudi, da so ljudje tako lahkomiselno ustanavljali te države, ko so vendar morali vedeti, da je prva in poglavitna samostojnost vselej gospodarska. Če te ni, vse drugo nič ne velja.

Čudi se nadalje, da so bili slepi in gluhi za vse pojave na svetu. Zakaj če bi ne bili taki, bi morali vendar videti, da živimo v časih velikega, ki mori in žre vse, kar je majhnega. Po Evropi so bili razni karteli, po Ameriki razni trusti, ki so polagoma spravili vse podse. Doba majhnega in samostojnega je vsaj že eno stoletje za nami.

Izkratka: na svetu ni danes življenja za majhnega. To velja še prav posebno za celote, ki jim pravimo države. Zakaj "ronati" eno državo ni majhna stvar. V resnici je to tako drag luksuz za majhnega, da mora ali propasti, ali pa preiti močnejšemu tako v past, da ni samostojnosti drugje kakor na papirju.

Vzemimo za primer eno izmed bolj stojičih držav, to je našo Jugoslavijsko. Bogata je na poljskih pridelkih, na živini in lesu, da imenujem najvažnejše. Italija in Nemčija kupita po večini vse. Če ti dve odnehata, je kriza v deželi. Živina nima cene, žita leže po skladiščih in les čaka v kopah svojega trga. Doma ne more država prodati tega, ker ima vsak dovolj. Rabi pa drugega, kar mora kupiti. Torej: trgovina z zunanjim svetom je življenska potreba.

Male države so se zavedale, da imajo težak položaj. Mesto da bi bile vzele problem v roke, kakoršen je bil in ustvarile celoto, ki bi imela možnost krepkega življenja, pa so skušale pomagati na druge načine. Spominjajo nas prav živo na tistega Ribničana, ki je vedel, v kateri dolini se pase konj, pa ga je šel vsejedno drugim iskati. Edino naravno in edino zdravo ter pravilno bi bila ena federativna republika vseh osmih držav. Pa so mislile: bomo napravili medsebojno zvezo, pa si bomo pomagali. Bila je zveza, kakor mala Antanta in še danes obstoječa balkanska zveza. Koliko je držala prva, nam pokaže najbolj tragičen položaj nekdanje Čehoslovaške. Koliko bi bila vredna druga, vidimo zopet jasno iz sedanjega položaja naše Jugoslavije. Če pritisnete Nemčijo in Italijo, ni v par dneh Jugoslavije več. To vedo dobro, zato prinašajo zemljevidi po ameriških listih nad Jugoslavijsko vprašaj, to je: ne vedo, ali bo potegnili z Anglijo ali pa se bo pridružila osi Berlin—Rim. Mi pa čisto dobro vemo, da ne uživajo Nemci nobenega ugleda pri nas, še manj Italijani. Vemo, da ni ena narod nobene ljubezni do

teh dveh. Kar jih drži v prišljenih prijateljskih zvezah z Berlinom in Rimom, je samo — strah. To si kar priznamo. Predno bi bila armada balkanske zveze na pohodu, bi bila usoda Jugoslavije že davno zapetena.

Od katerikoli strani gledamo stališče male države, ne najdemo drugega, kakor nevzdržen položaj. Ne verjamem, da so bili tisti tako neumni, da bi ne bili vedeli tega, — tisti državni namreč, ki so pred dvajsetimi leti polagali temelje samostojnim državam. Res je sicer, da ima Evropa nekaj malih držav, ki so bile vsaj do nastopa fašizma precej varne. Danes niso več. Holandska, Belgija, Danska — vse imajo probleme, kako bi ostale žive. Zakaj fašistični Moloh zije tako pretilo, da izginejo lahko vsak čas.

Ampak če se napravi napaka trenutno, bi človek mislil: jo bodo pa sčasoma popravili. Sčasoma pomenja, da je nekaj časa in prilike, kar je važno. Res, po končani svetovni vojni je bilo skoro polnih dvajset let na razpolago, kar je velika doba. Redkokdaj se daje taka prilika v zgodovini narodov, kakor so jo imele male države. In zamudile so jo: danes stoji pred vprašanjem biti ali ne biti. Ni treba niti vojaške sile, dovolj je gospodarska.

Bili so časi, ko so junaki res nekaj šteli. S ponosom kaže zgodovina recimo na naše Črnogorce, katerih je bilo samo peščica, pa so znali obdržati svojo samostojnost. Danes junastvo ne šteje dosti več. S tem se kar izpoprijaznimo. Doba aeroplana, tankov in avtomobilov je izpremenila to vse. Stroj je tisti, ki je dal zmago Italiji nad Abesinijo, stroj zopet oni, ki je v štirindvajsetih urah požrl svobodno Čehoslovaško. Z junastvom so šli: gora in voda, prepad in daljina — stroj premosti in premaga vse.

Poleg medsebojnih zvez malih držav so imele te tudi nekatere velike protektorije v tem, da so se vezale z velikimi državami. Nekaj časa po svetovni vojni je bila Francija tista, ki je imela male države kakor koklja piščeta okoli sebe. Vse to nekam šlo in držalo, dokler se nista oboježili Nemčija in Italija.

Dase je vse to spremenilo, je vzrok Francija sama. Ona bi bila preprosta lahko vse, kar je Nemčija izpeljala. Da ni — je vzrok Anglija.

Stvar je namreč ta: mirovna pogodba je naložila Nemcem tak breme, da je imel usmiljenje z njimi takorekoč ves svet. Pred vsem seveda Anglija, ki je naravnost rada videla, da Nemčija vstaja. Računala je tako: močna Nemčija bo nevtiralizirala Francijo, da ji ne bo rastel preveč grehen. Angliji so se na vse načine ponujali Nemci, računajoč s tem, da bodo Nemci držali Evropo v šahu. Angliji hodo pa lepo in mirno želi po vsem svetu, kakor je njihova navada.

Nekateri obsojajo Francijo — jaz je ne. Ona je imela dva pota: ali igrati vlogo na svoje roke ali pa pustiti Anglijo, da igrajo oni. V prvem slučaju bi bili ob zavezništvo Anglije, katere bi bila brez dvoma podprla še bolj Nemčijo. Torej — ni preostajalo drugega, kakor igrati druge gosli in čakati, kaj prinese angleška politika.

In kaj je prinesla? Oboroženo in restavrirano Nemčijo, razvito Italijo, vničanje celotne mirovne pogodbe, požrtje Abesinije, Avstrije, Čehoslovaške in Albanije. Zasluženje Ogrske, strah Rumunije, Jugoslavije in vseh malih držav, ki stoje na potu vsenemškega razmaha. Tudi tragična katastrofa Španije je delo Anglije.

Šele zdaj se je zdrnil angliški lev — ne zastran drugih, ampak zastran sebe. Naenkrat so začeli Angliji slutiti, da je fašizem v boju z vsemi,

ki imajo, in prosim vas, kdo ima več kot Anglija? In ker se boji sama za svoje interese, je začela zbirati okoli sebe vse, velike in majhne. Toda — za nekatere je že prepozno. Čehoslovaške ni več, Albanije in Abesinije tudi ne. Tudi Avstrija je šla po gobe. Vse to šteje, zakaj danes je milijone ljudi, ki so vpreženi ali v nemški, ali laški jarem.

A to ni še vsa tragedija. Da se je Ogrska vdala Nemčiji, je posledica kratkovidne politike velike Anglije. Da Jugoslavija stoji z velikimi vprašanji po ameriških listih, je zopet krivda Anglije. Da ima Balkan na svojih rebrih laškega raka, ki se lahko zažre na desno in levo, da Bulgarija omahuje, kam in s kom bi šla — vse to in še mnogo drugega je posledica zafurane angleške politike.

Tako se rodi iz enega greha drugi in tretji in tako naprej, dokler ni prekasno za vse delo. In ne morem se iznebiti vtisa, da je kljub vsem velikim današnjim besedam vendarle — prekasno. Vpliv Nemčije in Italije se vidi na vseh koncih in krajih. In nikjer se ne vidi in čuti tega bolj, kakor v časopisju naše stare domovine.

Lopo vas prosim, mi Slovenci smo vedeli od nekdaj, kdo je Nemec in kdo Italijan. Oba sta vendar žrla stoletje naše zemljo in vničevala naš narod. Zato jih imamo zapisane v dnu naše duše. Imam pismo v roki od inteligentnega človeka iz stare domovine. Vse čas je bil proti vsaki vojski, v zadnjem pismu pa piše, da ves narod ne čaka več z bojaznijo v srcu, ampak samo z vprašanjem: kdaj bo. Duša našega naroda ni mogla preboleti usode Čehoslovaške, s katero smo bili od nekdaj v prijateljskih zvezah. Vsi naši politični boji in vsi narodni uspehi so bili pridobljeni v nekdanji Avstriji s pomočjo zademskih Čechov. Kaj čuda, če se je v narodu poodilo tisto čustvo, ki ne vidi več straha moderne vojske, ampak samo eno: da obračuna s tistimi, ki so zakrivali vse to.

Da se povrnem k časopisju. Čitam Jutro, Slovenca, Slovenski narod in še nekaj drugih. S kakšno spoštljivostjo, s kakšnim strahom se piše o Italijanih in Nemcih. Vsaka dvomljiva beseda je previdno vdarjena od strani cenzorja, vse je izpuščeno, kar bi moglo kazati na resnično duševno stanje našega naroda. Vse je tako hlapčevsko, tako čudno hinavsko — prijateljsko prikrojeno, da je človeka kar groza. Težki so bili deni naše sužnjosti v nekdanji Avstro-Ogrski. A rečem vam: kar je bilo tedaj, je z današnjim (kakor jasen dan poleg egiptovske noči).

Razumem položaj, vem in čutim, da je življenje naše Jugoslavije odvisno od "da" ali "ne" Hitlerja in Mussolinija. O tem si bodimo kar na čistem. Če danes še stoji, se nima zahvaliti sebi in svoji moči, še manj svojim zaveznikom. Berlin—Rim gospodari in odloča, kako bo. In v strahu, če ne izgube, kar imajo, je vsaka resnica brisana iz javnosti, vsak resničen čut duše našega naroda umorjen. Kakor velika duševna kužna bolezen prepleta strah vse življenje našega naroda in ga drži — kako dolgo?

Čitam tiskano besedo našega starokrajškega časopisa, čitam pa tudi med vrsticami mnogo več. In to "več" ne pomenja nič dobrega. Če je bila usoda naše domovine v stari Avstro-Ogrski enaka človeku, ki stoji na dežju, potem bi moral reči — pa če hočem, ali nočem — da je naš narod v današnji svobodni Jugoslaviji — pod kapom.

Naročite še danes S. A. Koledar za leto 1939.

Peter Zgaga

TEŽAVNA STVAR

V upravi "Glasa Naroda" je poseben oddelek, kamor se obračajo rojaki za razna pojasnila, kot naprimer, kdaj odpluje ta ali parnik, koliko velja voznina, koliko je treba plačati od kufrov, in razne druge stvari, tikajoče se potovanja.

Zadnja leta so se posebno starejši rojaki začeli zanimati za državljanstvo. Kdor pa hoče postati državljan, mora na tano vedeti, s katerim parnikom se je pripeljal v Ameriko, in katerega dne.

Vprašujejo torej "Glas Naroda," kaj in kako. Uprava pomaga, kolikor pač more, toda v nekaterih slučajih ni moč.

So namreč rojaki, ki pišejo: — Kdaj sem prišel v Ameriko? Tam pri vas imate že zapisano.

Takemu odgovore, da mora navesti razne okoliščine: pristanišče, odkoder je odpotoval, s katerimi rojaki je bil na parniku, če je bilo poleti ali pozimi, in kakšen jezik so govorili mornarji.

Nedavno mi izroči upravnik pismo rekoč:

— Na, Zgaga, pa pogrnjaj, kdaj je ta došel v Ameriko.

Pismo je bilo dolgo štiri strani in je bilo v njem med drugim rečeno:

— Vprašate me, kdaj sem se odpravil v Ameriko. In pravite, naj vam vse natančno povem.

— Rojen sem bil, ko je bila na Dolenjskem velika suša. Tako so mi pravili oče, Bog jim daj dobro! Potem sem šel k soldatom in ko sem od soldatov prišel, mi je sosed dal dve sto goldinarjev, da sem se v Ameriko odpravil.

— Predno smo šli v Ljubljano, smo dosti pili, pili in plesali. Se mi zdi, da je bilo pomladi ali pa jeseni. V Ljubljani smo bili dva dni, nato so nas pa z železnico poslali samemu vem kam.

— Potem smo prišli v veliko mesto, kjer je bilo dosti šifov. Naš šif je bil bolj srednje sorte. Imel je samo dva ranfenka. Ampak tista dva ranfenka sta bila za štiri druge. Tako sta pa domfala, da je bilo veselje.

— Marinarji so govorili čuden jezik, ki ga menda še kapitan ni razumel. Slovencev nas je bilo v tretjem razredu nekaj nad dvajset. In eden je strašno lepo harmoniko špiljal. Pa samo prve tri dni, nato je pa šel med kozle.

— In kmalu smo bili vsi med kozli. Jedli smo pa vseeno, saj smo vendar plačali.

— Na morju je bil tudi strašen vihar, ki je divjal dva dni in dve noči. Parnik je gnalo bolj nazaj kakor naprej, in smo mislili: — Kmalu bomo spet doma.

— Potem se je naredilo lepo vreme, in smo videli, da bomo kmalu v Ameriki.

— Na Ellis Islandu so nekakšni škriči začeli vsakega posebej popisovati, pa prav dež je šel.

— In dohtar je vsakemu koze cepil. To bi moral že prej storiti in nas cepiti proti kolzom.

— In ena salamensko lepa punca je bila na šifu. Ob pogledu nanjo sem se kar kesal, ker sem se z mojo Micko v starem kraju spajdašil.

V New Yorku je solnce sijalo. Zdi se mi, da je bilo poleti. Zagotovo pa ne vem, ker nas je vožnja zelo zdelala.

— To so torej vsi podatki. Še marsikaj bi vam lahko povedal, pa raje molčim.

— Zlaj mi pa sporočite, s katerim šifom sem došel v Ameriko in katerega dne. Prilagam vam dolar za stroške in cigare. Pozdravl!

Nekaj posebnega!

Naročite še danes!

VSAKEMU ki naroči Slovensko-Amerikanski Koledar za leto 1939, pošljemo

KAMORAM SVETOVNO RAZSTAVO v New Yorku bo SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR za leto 1939, pošljemo

POVESTI ZGODOVINA HUMOR ZEMLEPISE GOSPODINSTVO NARAVOSLOVJE RAZNOTEROSTI NAVODILA

50c s poštnino

Naročite pri:

Slovenic Publishing Co.
216 West 126th Street New York, N. Y.

Izšel je

Slovensko-Amerikanski KOLEDAR 1939

POVESTI ZGODOVINA HUMOR ZEMLEPISE GOSPODINSTVO NARAVOSLOVJE RAZNOTEROSTI NAVODILA

50c s poštnino

Naročite pri:

Slovenic Publishing Co.
216 West 126th Street New York, N. Y.

Vesele in žalostne vesti iz slovenskih naselbin

KONCERT ZDRUŽENIH SLOVENSkih DRUŠTEV V BROOKLYNU

Mogoče si boste mislili, ali je to sploh mogoče, da bi se vsa društva združila in priredila koncert. Gotovo, da je mogoče. V dobrem namenu in s trdnim voljo se marsikaj doseže, kar bo samo v korist naselbin.

Kakor je bilo že omenjeno in je tudi razvidno v današnjem oglasu, se koncert z igro vrši 23. aprila v Slovenskem Domu v Brooklynu. Začetek ob 3. popoldne. V kolikor je meni znano, je to prvič v zgodovini slovenske naselbine v New Yorku in upam, da ne bo zadnji krat.

Priznati moram, da se mi zelo čudno zdi, da se to že prej ni zgodilo. Po mojem mnenju bi moral 23. april biti slovenski dan v New Yorku, ker velika večina rojakov je pri enem ali drugem koncertu priredili vsa društva, torej vsi Slovenci. Pa počakajmo s tem do piknika, katerega priredimo v avgustu.

Veliko se je že govorilo in pisalo, da ameriška Slovenija izumira, kar je tudi resnica, in samo na nas je ležeče, koliko časa homo se na površju zato je danes bolj potrebno kot kdaj prej, da smo bolj tesno med seboj povezani, kar se lahko doseže samo s pomočjo slovenskega časopisa, pri društvih in potom naših domačih veselje, iger in drugih prireditve. Po vseh slovenskih naselbinah so rojaki iz raznih krajev naše stare domovine in živijo ravno tako v prijateljstvu, kakor bi bili iz ene vasi. Tujina jih je zblížala. Smo sinovi in hčere enega naroda, govorimo jezik, v katerem smo prvič izgovarjali beseda v naših detinskih letih, in ki nas spominja

na našo brezskrbno mladost. Akoravno eden ali drugi govori več jezikov, katerih se je naučil pozneje in vsi drugi več ali manj angleško, je in ostane materin jezik prvi in njegova izgovorjava najlepša.

S tem ne mislim, da moramo biti ne vem kako ponosni in ošabni, da smo Slovenci ali pa misliti, da smo več kakor drugi ljudje, nasprotno pa se tudi ne smemo sramovati svojega naroda ali pa ga celo zatajiti. I. R.

NOVICE IZ MINNESOTE.

V Eveleth, Minn., je zadnje dni umrl John Tehovnik, star 63 let in doma iz Povhovega grada. Zapušča ženo in veliko družino.

V evelethski bolnišnici čaka na operacijo Matt Mihelič iz Towerja, kjer je bil tudi rojen. Na Elyju se že delj časa nahaja v bolnišnici Ignac Jene, kateremu je zlomilo nogo pri delu v rudniku.

V tamošnji bolnišnici je dober prestal operacijo John Laternik in tunkaj se nahaja tudi žena Martha Kapša.

GROZILNO PISMO.

Angela Svečnik v Irwin, Pa., je dobila grozilo pismo od nekega — kot ona misli — črnokarja, ne ve pa, ali je bila grožnja le prvoaprilska šala ali se je res kdo spozabil. Pismo je bilo izročeno mirovnemu sodniku, ki je rekel, da o nemu, ki je pisal dotično pismo, se gotovo meša v glavi.

Naročite se na "Glas Naroda," najstarejši slovenski tiskovnik v Ameriki.

40-LETNO PREISKUŠNJO

IMA

JUGOSLOVANSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

ELY, MINNESOTA

KI IMA

22,000 članov in dva milijona

in pol dolarjev premoženja.

Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Jugoslovanski kat. jednoti, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti bolezni, nesrečam in smrti. Kampanja v mladinski in odrasli oddelek odprta do 30. junija, 1939.

Ako je društvo JSKJ v vaši naselbini, vprašajte krajevnega tajnika za pojasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

POROČILO SLOVENSKEGA FARMERJA

Iz Crivitz, Wis., piše Joseph Delach:

Minili sta dve leti, odkar sem se poslovlil od svojih prijateljev v Fly Creek, N. Y., obljubil sem, da jim bom pisal in sporočil o tujakšnih razmerah. Oprostite zamudo, od kar sem šel od doma in veliko se je spremenilo.

Farmerske razmere se precej dobro napredujejo. Tukaj je dosti slovenskih farmerjev. Zimno smo imeli lepo. Zdal je nastopila pomlad in se vsi pripravljajo na poljsko delo. Tukaj se bolj drže mlekarije. Nekaterim gre bolje, nekaterim slabše. Polja so lepa in ravna, zemlja je bolj pešena in lahka za obdelovati. Raste tudi vse, kar se vsadi, samo če večkrat dež namoči čez leto.

Jaz pa še vedno mislim, na tiste krasne newyorške hribe in dobre čase, ki sem jih užival v Fly Creek Valley. Stari moji prijatelji: Mr. Hribar in Mr. Lulek počivata v grobu. Lahka jima bodi ameriška zemlja!

Ostali pa sprejmite pozdrav: Klun, Mike Selan, Terček, Žagar, Honey Joe, seveda tudi Pavla L. Trinkaus Levar in Kočvar J. Krisch. Vam vsem želim dosti uspeha. Tudi tebe Zgaga, pozdravljam, če se me še spominjaš.

Marijane tukaj so radovedne, kakšen si ti. Seveda sem jim moral po pravici povedati, in če kdaj prideš sem, te bodo zadušile s poljubi.

Zdal pa še pozdravljam ro-

POZOR, ROJAKI!

ŠE VEDNO IZDELUJEM IN POPRAVLJAM VSAKOVRSTNE

HARMONIKE

BODISI NEMŠKE, KRANJSKE, PIANO, KROMATIČNE IN DRUGE — 2, 3, 4 5 GLASNE

Se priporočam za naročila: ANTON BOHTE 3626 E. 82nd St., Cleveland, O.

SE MENA IZ JUGOSLAVIJE

SMO ZOPET SPREJELI — PIŠITE PO BREZPLAČNI CENI, ALI PA TAKOJ NAROČITE IZMED SLEDEČE ZBIRKE:

SALATA, listnata, najzgodnejša
SALATA, zgodnja krhka glavata
SALATA, ljubljanska ledenka
SALATA, rdečkasta glavata
SALATA, polna velika glavata
ZELJE, fino okroglo zgodno belo
ZELJE, ljubljansko veliko kasno
KORENJE, srednjedolga rumeno
KORENJE, veliko kasno rdeče
PETRŠILJ, gladki s korenjem
PESA, rdeča okrogla namizna
REPKVICA, zgodna fina rdeča
RADIK, za solato, širokolistna
ENDIVJA, rumena zgodnejša
ENDIVJA, pozna široka zelena
MOTVOILEC (repincelj) domači
KUMARE, fina domača vrsta
GRAH, užiten v stročju, visok
FIŽOL, brez niti, nizke zelen
FIŽOL, brez niti, nizke rumen
FIŽOL, visok zelen brez niti
FIŽOL, visok rumen brez niti
PARADAJZI, srednjedolgi rdeči

CENA TEH SEMEN JE 12c PAKET

Lahko kar izrežete ta oglas, podrtate semena, kateri želite in ga nam vrnete z Money Orderom in naročilo bomo točno poslali.

Sprejeli smo tudi novo zalogo direkt no iz ljubljane pravega planinega

"BAHOVEC PLANINKA"

ZDRAVILNEGA ČAJA. To je svetovno slavno zdravilo za lri, želodec, ledvice, jetra, žolč, čreva ter se posebno za ženske bolezni.

CENA je: 1 skatja \$1.—, 3 sk. \$2.90

STEVE MOHORKO CO.

704 South 2nd Street
MILWAUKEE, WIS.

pet sester v Mashfieldu, Wis., pa mater.

Dalje je umrl Jos. Horvatin, star 61 let in doma od nekod na Primorskem. Tu zapušča ženo in tri sinove.

Rojak Nick F. Lucas je bil z veliko večino izvoljen za policijskega sodnika v West Allisu.

V zadnjih treh tednih je 32 Slovencev in Hrvatov prešlo državljanski list v Milwaukeeju.

Poroke: Jos. Žagar in Mary Šušteršič, Rudolf Runge in Ann Bolskar in Nick Marič in Katarina Andlar.

V sosednjem Sheboyganu je umrl 61-letni Rado Radič, ki tunkaj nima sorodnikov.

Poroke: Ray A. Kasabuski in Albina Markelo; William M. Ploetz in Agnes G. Babič.

JONH JURKAS SREČNO PRESTAL OPERACIJO.

Iz Clevelanda nam poročajo, da je znani rojak John Jurkas srečno prestal operacijo na slapiču. Zdal je že v domači oskrbi. Želimo mu, da bi kmalu povsem okrevel in da bi prišel po dolgih letih malo New York pogledat.

"ODPRTA NOČ IN DAN SO GROBA VRATA..."

Zima nas je zapustila in vrnila se je pomlad, ki je marsikdo težko pričakuje. Velika noč je minila, pirhi so se pridno pobirali. Bili so vsakovrstne barve povsod po slovenskih kmetijah. Slovenke se niso pozabili navade iz starega kraja. Nekoč sem videl tako velik kolač, kakor ribniško rešeto.

Smrt nas večkrat obišče. Tukaj je umrl dobro znani rojak John Gomilar. Bil je delj časa bolan, pa ne vem poročati podrobnosti o bolezni. Pogreb se je vršil 29. marea po katoliških obredih na St. Mary's pokopališču v Cooperstown, N. Y.

Udeležili smo se tudi pogreba v Forest City, Pa., kjer je v Gospodu zaspala prevedena s sv. zakramenti soproga mojega bratrance Jos. Končarja iz Spodnjega Hotiča pri Litiji.

Franciška Končar je bila rojena 3. oktobra 1888 v vasi Gornji Hoteč pri Litiji. Po dolgi in mučni bolezni je umrla dne 30. marea 1939. Pripadala je društvu SSPZ. Članice so jo oblarovale s cvetličnimi v zadnji pozdrav. Pogrebnega udeležba je bila zelo velika. Pogrebnišnik je imel dosti opraviti, predno je odredil navzoče v številne automobile. Pokopana je bila po katoliških obredih na slovenskem pokopališču sv. Jožefa.

Pogrebne obrede je izvršil gospod župnik F. Jevnik, kateremu se za vse lepo zahvaljujemo.

Torej naše sožalje družini in bratranec Jožefu Končarju. Naj sprejmejo pozdrave vsi, ki so čuli zadnji večer ob krsti umrle Franke.

August Konchar.
Millford, N. Y.

†

V Clevelandu je preminil Joseph Kunčič, samec, star 36 let. Preminil je na domu sestre Marije Kennedy, kjer se je nahajal radi težke bolezni zadnje tri tedne v postelji. Prej je stanoval pri starših na Waterloo Rd. Bolehal je že več let. Doma je bil iz Predtrgu, občina Radovljica na Gorenjskem in je došel v Ameriko z materjo leta 1905. Tu zapušča očeta Josepha, ki je znan kot dolgoleten gostilničar in lastnik dvorane na Waterloo, mater Gertrude, roj. Mrak, dve sestri in dva brata.

†

V Clevelandu je nagloma preminil Frank Lunder, star 31 let. Zapušča soprogo in hčer, staro 8 let, in tri brate,

sestro Agnes, strica in teto ter več drugih sorodnikov. Oče John je preminil lansko leto in mati Agnes pred šestimi leti. Rojen je bil v Leadville, Colo.

†

V Calumet, Mich. je umrl spet eden med pionirji calumetske naselbine, Jos. Plantz, (Plavec) star 64 let in rojen v Dobličih pri Črnomlju v Beli krajini. Iz starega kraja v Calumet je prišel, ko je bil 14 let star in ker je bil nadarjen in družaben, se je udeleževal v petju, dramatik in poskusil je celo s častnikarstvom, ko je nekaj časa urejeval tednik Slovenske novice po smrti urednika Fr. Schweigerja. Zapušča ženo, trinajst odraslih sinov in hčera, tri brate in dve sestri, vsi v Ameriki.

†

SMRT SLOVENCA V CALIFORNIJI.

Porterville, Cal. — V soboto 1. apr. smo položili k večnemu počitku Jakoba Kočvarja, ki je umrl v okrajni hiralnici v Visalia. Bolezen si je nakopal v rudnikih v Montani. Ko je postal nesposoben za težko delo, je prišel k prijatelju Malenšiku v Allpough Tulare County pri katerem je bival več let. Telesno zdravje mu je postajalo vedno slabše, tako da je bil za stalno privezan na posteljo.

Pred osmimi leti je bil sprejet v sanitarium v Springville, Cal. Ni mogel ozdraveti, ni mogel umreti. Tam je trpel okrog pet let. Vodstvo okrajnega zavoda za jetične bolnike ga je potem, ko so ugotovili, da zanj ni upanja, da bi kdaj okrevljal, prenesto v veliko okrajno hiralnico v Visalia, kjer je trpel tri leta, dokler ga ni smrt rešila dne 30. marea.

Pokopan je bil po katoliških obredih v Plano pri Porterville. Ker ni bil tukaj poznan, je imel skromen pogreb.

Slovenci, ki smo bili sosedje njegove vasi, smo ga spremili na zadnji poti in položili venec na njegov grob.

Jakob Kočvar je bil rojen v Nestopli vasi. Župnija Semeč na Belokranjskem pred 51 leti. V Ameriko je prišel v mladih letih. Bil je samec, brez sorodnikov tukaj. V stari domovini zapušča dve sestri in brata Jožeta, ki je bil dobro poznan v okolici Porterville, kakor tudi po drugih krajih v Californiji.

Dragi Jakob, počival v miru v californijski zemlji!

J. R. Simonich.

ZVEZA SLOVENSkih DRUŠTEV V NEW YORKU

VAS VABI NA VELIKO PRIREDITEV

Koncert in Ples v nedeljo, 23. aprila, 1939

OB 3. URI POPOLDNE V

SLOVENSKEM NARODNEM DOMU
253 Irving Avenue :: :: Brooklyn, N. Y.

PROGRAM

1. POZDRAV... Govori tajnik Združenih društev Mr. ANTHONY SVET
2. BROOKLYN TAMBURITZA ORKESTRA... Igra pod vodstvom Mr. IVANA GERJOVIČA
 - a) Ameriška himna, b) Lepa naša domovina, c) Triglav, koračnica
3. BRATA MOSE... Accordion in violini
4. Mrs. PEPCA KONČAN in Mr. JOHNNY HOLEŠEK: Pojeta duet "Strunam". — Spremlja na klavir Mr. JANKO KONČAN
5. TAMBURITZA ORKESTRA — Juniors, Igra pod vodstvom Mr. IVANA GERJOVIČA SLOVENSKE NARODNE PESMI
6. Slov. Pevsko in Dramatično Društvo "DOMOVINA" poje pod vodstvom Mr. JANKO KONČANA:
 - a) Zagorski zvonovi — priredil Mr. Anton Šubelj, operni pevec
 - b) Blue Danube (Johann Strauss)
7. TRIJE MUŠKATIRJI :: Odmor 10 minut ::
8. Slovensko Pevsko Društvo "SLOVAN" poje pod vodstvom Mr. JERRY KOPRIVŠKA, Jr.
 - a) Zvezda, (Korun), b) Soči, (Jakob Aljaž), c) Narodna
9. GOVORI PREDSEDNIK Združenih slov. društev... Mr. FRANK KERŽE
10. Življenja čudna zmeš — tenor solo, poje Mr. JOHN POTUŠEK
11. Slov. Pevsko in Dramatično Društvo "DOMOVINA" poje: Lucila di Lammemoor (G. Donizetti)
12. BROOKLYN TAMBURITZA ORKESTRA Igra pod vodstvom Mr. IVANA GERJOVIČA:
 - a) Oj ti vila Velebita, b) Krasni sarafan, c) Hej Slovani
13. ČARODEJNA BRIVNICA — šaloigra v enem dejanju
14. KRASNE FILMSKE SLIKE IZ JUGOSLAVIJE Kaše in prijaznosti CUNARD WHITE STAR LINE, pod vodstvom Mr. M. S. Ekeroviča

Godba: Jerry's Starlight Orkester

VSTOPNINA 40c

PRIDITE VSII

Odbor.

Za ljubitelje leposlovja

CYKLANEM. Spisal Janko Kersnik (136 strani.) Kersnik je pisal v Jurčičevem duhu. Svoj slog je znal tako prilagoditi Jurčičevemu, da je po Jurčičevi smrti uspešno završil njegove nekončane romane. "Cyklamen" je ena njegovih najboljših povesti. Cena \$1.00

MED PADARJI IN ZDRAVNIKI. Spisal Janko Kač. (117 strani.) Stajerski rojak Kač ni do svojega štiri-desetega leta stopil v javnost. Nato je začel pisati krajše črtice, ki jih vsebuje ta zbirka, nato je pa zaslovel s svojim romanom "Grunt." Cena 85c.

IZZA KONGRESA. Spisal Ivan Tavčar. (548 strani.) Pisatelj je posegel v tem romanu v začetek devet-najstega stoletja, ko se je vršil v Ljubljani kongres, ko so se sestali trije cesarji. Kdor hoče poznati ljubljansko življenje onega časa, naj prečita ta roman. Cena . \$2.50

KRISTOF DIMAČ. Spisal Jack London. (404 strani.) Eno najboljših del znanega ameriškega proletarskega pisatelja, ki je dodobra poznal življenje vseh slojev, ker ga je sam doživljal. Njegova dela so predstavljena v vse kulturne jezike. Cena \$1.00

Slovenic Publishing Company

Kratka Dnevna Zgodba

IGNAC KOPRIVEC:

PO VINOGRADIH ZVENKETAJO MOTIKE

Pomlad je v deželi. Njena ozivljajoča moč teka na zemljo, zaspano, zasnjano, leno se pretežajočo zemljo ter tudi v nji drobno travico, stotine evetnih popkov, ki bodo zvonili v pozdrav soncu. Vsi se po vejevju drevja, gladi s svojim toplim dihom od mraza otrple veje in iz očee na njih jamajo kukati drobni brstiči. Vabi v stara domovanja ptice selivke izmed katerih se ji prvi odzovejo škorei. Radovedno letajo nad hrami; ogledujejo jih ter negotavljajo, če so se čez zimo kaj spremenili. Prešerno vrisujejo na vršičih hrustk, jablan, opazujejo svoja lesena domovja, plešejo iz njih poredno, z čemi polnimi življenjske moči in volje.

Tudi oni požrešni, leni in nadležni ptičji rod, ki se pozimi ne bogljeno skriva pod kapmi, za pristrešji in na svistih, krade kar more in žalostno vreseči, se je prerodil. Zaplenjen je, se zapodil pod nebo kakor bi se mu vnela kri in zdaj se drži daleč od hramov, sanja v svojih gnezdih o ljubicih in linbeznih v toplih pomladnih dneh ter gleda kmetu z viška prezirljivo, kot bi ga več ne poznal.

Zdaj pa zdaj se zapodi nečakan samec za svojo izvoljenko. Grabi jo za perje za kljun, in hoče doseči cilj svojega hrepenenja s silo, ali ona se ga otepa, vreseči, leta navzkriž, ko pa se ga otrese, obedi na veji, po kateri polje sveže življenje, zažvrkoli, za-

moje in se obnaša koketno, iz zivalno da bi izpričala vsiljivcu, da odpor ni bil mišljen hud. Včasih zajde kak razposajen ptičji par tudi k hramu, hoteč pokazati kmetu svojo mladost. Ljubko drobi s svojima drobnima ključkoma pred okni, seda na podstenja, na opirnice za oboknice in ko pride iz hiše kmet, mu parček začiva pozdrav, nato pa jo odkuri v sadovnjak.

Da, pomlad je. To leto ni prišla tiho, sanjavo, v razkošno opleteni obleki in pred časom, ki ji je določen. Silno boho je morala bojevati z zimo z muhasto starko, ki jo je s svojim ledenim pišem potiskala nazaj za gorovja. Toda mladost, moč, volja zmaga juha nad fanatično nasilnostjo in brezglavostjo starosti. Morala je tu pa tam stopiti za korak nazaj, morala se je včasih delati kakor da popuša, ali ko je s svojim gorkim dihom pometla z neba oblake, je bilo čuti, da je zmaga njena. Prišla je med slikanjem burje kakor v čelo oblečen vojščak, zato bo na njeno lice tem prijaznejše, ko izvojuje poslednjo zmago.

Prva kop je v goricah. — Z njo se otvarja nova etapa dela, zato velja ljudem neprimerno več kakor kakšno drugo opravilo. Po štirih dolgih mesecih počitka so se ljudje tu znašli pri delu prvič na prostem. Vetr, ki pihlja od severa, jim je zbrisal z obrazov nevoljo; sonce jim je vsadilo ozenj v mrtve oči in srea so začutila novo silo. Novo življenje leži pred delavci in dasi vedo, da tudi to leto ne bo rožnato, se ga vendar razvesele, zakaj pomlad osvetli celo siromaščino, zima pa jo otemni še huje.

Kopači. — Redi tja so razdeljene. Sleherni kopači mora paziti, da dobro okoplje trs, poreže z njega odvečno korenje, mu pognoji in okoplje prazno plešev zemlje med vrstama. Pred kopači hodi gospodar. Žagico ima zataknjeno za škornjico, v roki drži velik nož, vijak imenovan iz žepa mu pa gledajo razne škarje.

„Ne vihraja, Martin! Pazita na korenje!“ se krega gospodar nad parom, ki se divje zaganja v gorico, da bi pustil za seboj ostale. „Če je treba odžagati suho rožgo, mi povejte!“ se obrača k delavcem. „Le no delajte, kopači, lepo! Vam bom dal dober likof.“

Kopači so razdeljeni po parih. Tisti, ki se imajo nekoliko radi, se spravijo skupaj, in fant pomaga dekletu. Okopli mu trs, ga očisti in skrbni, da ona ne zaostane za ostalimi. To bi bila sramota za oba.

Dvajset do trideset kopačev je na postati. Mišičaste roke vihtijo težke rukance, da se prode iskri. Po dva in dva zapirata motike v zemljo ter obrneta okrog cel plaz vrsti, zadaj pa hodijo slabotnejše žene, ki kop ravna. „Nostite gnoj, skramenski mušvači! Jaz ne bom zaradi vas zaostajal!“ Jezno zamahne kopač z roko in nosači gnoja hitijo k njemu z nosilami, stresejo v izkopano jamico kompos, ali gnoj in odhitijo dalje.

„Jezus Kristus, na trsje pazite!“ se jezi gospodar. „Ne klesti z rukanco po njem. Vine! — Trsje rodi, ne kolje. — In glejte, da mine hoste izsekavali trsja! Ne priganjam vas. Pravim vam, delajte počasi in lepo, po hitite, kakor bi vam gorelo pod petami. Pri drugem delu se lahko znašate drug nad drugim. Pri kopu je najboljši tisti delavec, ki dela počasi.“

Fantje si vzamejo vsak svoj kos pogače, srebneje iz dolevke potem se pa postavijo v krog. Prinejo drug drugega krog ramen in zapoje. Pesem hrumi nad goricami, leti v doline, na nasprotno bregove, kjer se od- bija in prihaja nazaj. V so- sedni gorici pojo drugi. Tam so v premoči ženske. Konec vsake kitice zategnejo ter vlečejo naprej na dolgo, da se ozračje trese.

Nekateri počenjajo žale. Ženske primejo najporednejšega kopača, mu ovijejo noge okrog drevesa, jih prekrizajo na drugi strani ter ga vrtijo okrog dobla. Zopet drugod njamejo fantje miš ter jo spustijo kopačici za rokavce. Ko pa je južna končana, gredo prepevaje v dolino, zasadijo svoje rukance v nove redi gorice in med salami in ljubeznivimi pogledi zaljubljenecv kopljejo proti sepu znova, kjer se petje ponovi.

Zvečer se kopači tu pa tam tudi spopadejo. Srečajo se; glave so jim omračene od vina, beseda da beseda in moti-

ke pojo po glavah. Ali navadno ni nič hudega. Če pa je kdo omedlil, ga močijo z vinom in ko se zbudi, ne ve, da je bil tepen.

Po štirinajst dni odmeva nad Slovenskimi goricami petje kopačev in zvenket motik ob pro-

de, potem pa življenje po vinogradih utihne in se prenese na polja, dokler ni treba kopati drugič. Druga kop pa nima toliko lepote na sebi. Takrat so delavci tudi že izgarani, sonce je prevročje in pred njimi ni več pomladi, ki toliko obeta.

Andrejančev Tone

Mladostni spomini najstarejšega fanta v Poljanski dolini.

Nadaljevanje. PIŠE JOHN BATICH

Prvič smo videli tobak zavijati v papir. Tobaka se je tedaj vse posluževalo. Moški so ga kadili in zvečili, razen skuhov, ki jim je tudi dišal, a zaradi svoje skoposti in trme so ga sovražili. Še celo ženske, če jih ni bilo sram, so ga snofale ali pa pridno vlekle, kjer jih ni nihče videl. Stari možaki so imeli male „tepkce“, katere so s kresalno prižigali. Pri tem so uporabljali posebno zato pripravljeno gobo, čije dim je lepo dišal in zakri val smrad dostikrat neiztrebljenih pip.

Tone pravi, da je le skadil tu in tam kako vržinko, to je takrat, ko se je hotel malo postaviti. Ko pa je prišel k vojakom, se je lotil tudi tobaka, katerega je bilo dovolj. 4 kr. za pakele, v katerem ga je bilo cel funt. Tu se je navadil celo čikati, v kar je bil primoran. Pri vojakih je bilo treba biti v vedno očiščenih čevljih.

Pravi, da sprva je nosil bikovo škatljo po kasarni, da so mu v vanjo pljuvali. Naposled so se mu uprli, da če tobaka čikal ne bo, tudi čevljev ne bo mogel snaziti. Toda pozneje je kadil večinoma vržinko, a katerih pravi, da je enkrat slame sešel in jih je bilo ravno 3500. Tisoč slam od viržink in ma še danes shranjenih v svoji skrinji „za sponin“, in mu jih je tudi pokazal. Svojo skrinjo ima za nekaj muzej.

„Kdaj ti pa je najbolj uga jalo, ko si še tako dolgo v Srednjivasi? Vem, da se vseh takih dni spominjaš,“ sem Toneta vprašal.

„Ja, to je pa bilo, ko je še stari Anžonove gospodaril. — Bil je oče mojega prijatelja Naceta, moj boter in naš so- sed, ki je bil poleg vsega še župan in veleugledna oseba v do- lini. Anžonove je kupčeval z lesom, žitom in živino, posebno s prašiči. Glavno pa je bilo vino, po katerega je hodil doli na Hrvaško, kjer ga je nava- dno dobival kot plačilo za lu- bje in les. Z vinom je zalagal vso dolino, pa tudi iz Idrije, Cerknega in Žirov so hodili k Anžonoven po vino. Vino so navadno privlekli po Savi, po- zneje pa po železnici do Trata. Ko je dospelo, so iz cele doline zbrali konjsko vprego, da so šli ponj na Trato. Pripeljali so navadno na težkih vozovih po 30—50 baril, ki so držale do 1000 litrov, in to po večkrat na leto.“

„Vselej, kadar so k Anžonov en vino vozili je bil nekako praznični dan, ne le za voznike, temveč za vsakega, kdor je prišel blizu. Posebno vozniki, če jih je mučila žeja, so bili že zato pripravljene, da če je bila potreba so sode kar med potjo zavrtali, ker pri toliki množini se ni nič ali malo poznalo. Če je kdo potem takem med potjo opešal ter je ostal zadaj, se je dolgi vinski spreved vse- eno naprej pomikal.“

„Da se je pripeljano vino spravilo v klet, je vzelo več dni in tudi več moči, za kar je zopet bilo potrebno spraviti skupaj celo vas. Marsikdo je pri tem delu omagal, ker že sam duh pristne hrvaške ka- plje je tega ali onega spravil na tla. Razume se, da je zato opravilo bilo lažje pomagace dobiti, kot pri raziganju hlo-

dov. Vino, ki je bilo namenje- no za Idrijo ali Cerkno, je pa čakalo kar na vozel, dokler ni- so od tam prišli z vozovi in ga naprej odpeljali, kar se je včasih zgodilo tudi čez teden.“

„Mamljiv vinski duh je mar- sikoga privabil v bližino, po- sebno po noči. Večkrat so bili navrtani sodi navadno pod obroč, kar je bilo težko za- paziti. Kar je oteklo iz sodov je bilo napolnjeno z vodo ali pa tudi ne, ker pri veliki mno- žini se tako ni dosti poznalo.“

„Nekoč“, pripoveduje Tone, „se je odvezal v štali vol. Ko je taval okrog, je zavohal v steli skrit poln škof vina, in ga izpraznil do dna. To je bil cirkus. Pijani vol je prišel iz hleva na prosto, hrjal po va- si sem in tja, podiral plotove, se prekuceval in pri tem štra- šansko tulil. Naposled je ob- ležal. Šele tedaj so si upali de- njega, da so ga zvezali in od- vlekli nazaj v hlev, kjer so ga zdravili na vse načine, dokler ni prišel k sebi, kar je bilo še le čez par dni.“

Tone tedaj radi mladosti, ki ni mogel veliko pomagati, ampak videl je pa vse.

Pri Anžonoven so tedaj vsa- ko zimo poklali do tristo pra- šičev, kar za takratne razme- re ni bilo preveč. Skoz dolino so se dan za dnem pomikale dolge kolone žirovskih vozi- kov, ki so prevažali v Loko ži- rovsko blago, nazaj pa vse, kar so potrebovali v Žireh. Ustav- ljali so se pri Anžonoven, kjer je bila najbolj znana gostilna v dolini. Tu so polnili svoje in konjske želoce.

Tudi rudarji bakrenega ru- dnika pri Toplici, na nekdanji kranjskoprimorski meji, ki je bil tedaj v obratu so prihajali k Anžonoven po špeh in kloba- se. Mnogo so pojedli tudi ru- marji, ki so hodili na Krko, Dravlje, Dobrovo in drugam. Tudi k sv. Volbenku so pogosto prihajali. Celot iz Idrije in Vipave so se pripeljali. Veli- kokrat so pobrali po vasi vse mize in stole, da so mogli ru- marji kje sedeti, in pri tem tu- di na svoje želoce niso pozabi- li. Mnogo so pa pojedli tu- di domači.

Tone pravi, da ni bilo bolj- še svatbe v dolini, da ne bi bila pri Anžonoven. In kadar so mesarili, pomagal je tudi on. Ko si je rezalo meso za kloba-

ZENITNA PONUDBA

51 letni vdovec iz bivše Av- trije, katoliške vere in precej premožen se želi seznaniti s poštenim starejšim dekletom ali vdovo v svrhu ženitve. Ime- la naj bi nekaj denarja, da bi lahko vodila restavracijo. Pro- sim pošljite le resne ponudbe. A. STARK, 151 W. Columbia Street, R. 28, Detroit, Mich. (2x)

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

se, so spravili skupaj celo vas, kar je bilo zelo zamudno delo. Vendar je on, kot pravi, več mesa zrezal v kratkem času na drobno, kot danes najboljša mesoreznica. Tudi pri tem je zgnil marsikak kos ali kloba- sa.

Pripomnil sem Tonetu, da je videti, da so bili v njegovi mladosti boljši časi kot so dan- danes.

Tone mi je pritrdil. Ljudje, to je moški, so hodi- li k železnici, ki so jo tedaj de- lali po raznih krajih, hodili so v Loočen na Štajersko in dr- varit na Hrvaško in nazadnje še v Bosno. Vsi so navadno prihajali na zimo domov in prinesli denar. Goldinar je pa bil tedaj več vreden kot je bilo zapisano na njem.

Pričeli so tudi hoditi v Ame- riko od koder so pošiljali de- nar in se tudi vrnili po 2 ali 3 letih z denarjem.

Kmetje so se ukvarjali z ži- vino, obdelovanjem polja, kjer so pridelali več kot se danda- nes, torej več kot za živče.

Bile so v vsaki hiši po naj- manj ene stavbe. Tkali so plat- no in tkati so morali vsi, tu- di Tone. Platno, kar se ga ni porabilo doma, so pokupili kupei, ki so ga spravili v Trst. Stroškov ni bilo, tudi davki so bili nizki in pravico razdelje- ni, dolgovi sploh niso poznali. Platnene hlače ali srajce so nosili 10 let, praznično ob- leko pa celo življenje.

Hiš niso popravljali, skrbeli so za streho, ki so jo s slamo pokrivali.

Tudi bajtarji, ki so bili več ali manj odvisni od kmetov, so bili zadovoljni s svojimi le- senimi kočami.

Ženske so pozimj predle in skrbeli za živino. Čez poletje, če jim doma na polju delo ni bilo všeč, so šle za žetvijo na Koroško od koder so tudi pri- nesle denar.

Vse to, pravi Tone, je traja- lo do okrog leta 1895., potem je pričelo pojemati, ko so pri- čele prihajati novotarje in z njimi tudi razmere, katerih so se pričeli oprijemati tudi na kmetih.

Ni čudno, če so tedaj včasih malo porajali in pogledali v kozarec.

(Dalje prihodnji četrtek.)

Karl MAY

IZ BAGDADA V ŠTAMBUL

4 knjige, s slikami, 627 strani

VSEBINA: Smrt Mohamed Emina. — Karavana smrti. — Na begu z Goropa. — Družba En Nast.

Cena \$1.50

KRIŽEM PO JUTROVEN

4 knjige, 598 strani, s slikami

VSEBINA: Jesero smrti. — Moj roman ob Nilu. — Kako sem v Mekko romal. — Pri Samarih. — Med Jesidi.

Cena \$1.50

PO DIVJEM KURDISTANU

4 knjige, 594 strani, s slikami

VSEBINA: Amadija. — Beg iz ječe. — Krona sveta. — Med dvema ognjema.

Cena \$1.50

PO DEŽELI SKIPETARJEV

4 knjige, s slikami, 577 strani

VSEBINA: Brata Aladžija. — Koča v soteski. — Miridit. — Ob Vardarja.

Cena \$1.50

V GORAH BALKANA

4 knjige, s slikami, 576 strani

Kovač Šimen. — Zoroka z zaprekami. — V golob- njaku. — Mohamedanski svetnik

Cena \$1.50

SATAN IN IŠKARIOT

12 knjig, s slikami, 1704 strani

VSEBINA: Iseljenci. — Yuma Šetar. — Na sledu. — Ne- varnosti nasproti. — Almaden. — V treh delih sveta. — Izdajalec. — Na lovu. — Spet na divjem zapadu. — Rešeni milijoni. — Dediči.

Cena \$3.50

WINNETOV

12 knjig, s slikami, 1753 strani

VSEBINA: Prvikrat na divjem zapadu. — Za življenje. — Nšo-či, lepa Indijanka. — Prekletstvo slata. — Za detektiva. — Med Komanči in Apsči. — Na nevarnih potih. — Winnetov roman. — Sans Ear. — Pri Komančih. — Winnetova smrt. — Winnetova oporoka.

Cena \$3.50

ZUTI

4 knjige, s slikami, 597 strani

Boj z medvedom. — Jama draguljev. — Konč- no. — Rih in njegova poslednja pot.

Cena \$1.50

Naročite jih lahko pri

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

SLOVENSKO SAMOSTOJNO BOLNIŠKO PODPORNO DRUŠTVO za Greater New York in okolico, ink.

Kdor izmed rojakov ali rojakinj še ni član tega društva naj vpraša svojega prijatelja ali prijateljico ali pa enega izmed odbornikov za natančna pojasnila. V nesreči se šele spozna, kaj pomeni biti član dobrega društva.

To društvo je nizer najmlajše, toda najmočnejše bodisti v premo- ženju ali članstvu. Društvo je v tem kratkem času svojega obstanka izplačalo že skoro 14 tisoč bolnišni in nad šest tisoč smrtno podpore ter ima v blaginji skoro \$17,000.00

— ODBOR ZA LETO 1939 —

Predsednik: PETER CERAR
6033 Palmetto St.,
Brooklyn, N. Y.

Blaginjak: ANTHONY CVETKOVICH
983 Seneca Avenue
Brooklyn, N. Y.

Tajnik: JOSEPH POGACHNIK
580 Liberty Avenue
Williston Park, L. I.

Zapisnikar: FRANK MEKING
1055 Greene Avenue
Brooklyn, N. Y.

Nadzorniki:

I. FRED VELEPEC
7225 — 67th Place
Glendale, L. I.

II. VINKO ZALOKAR
71-09 — 69th Street
Glendale, L. I.

III. JOHN MAČEK
116-65 — 120th Street Ozone Park L. I.

Arhivar: JOSEPH POGACHNIK, 580 Liberty Ave., Williston Park, L. I.
Društvo zbiruje vsako četrto soboto v svojih društvenih prostorih v American Slovenian Auditorium, 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y.

Ljubezen nikdar ne ugasne

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I H
53

Hans z obema rokama prime njeno desnico in s tresočim glasom pravi:

"To te naj ne skrbi. Povedati ti hočem, Flavija, da me prelom s Štefko prav nič ne boli, temveč ga snatram za odrešenje od velike muke. Nič več je ne ljubim in že nekaj časa sem se čutil vezanega do nje samo s svojo besedo."

"Še predno sem koncem maja naznanil svojo zaroko z njo, se je v meni nekaj zbudilo, kar me je svarilo. Že, ko sem jo po smrti svoje matere videl s kratko ostrženimi lasmi, je grdo nastopila — in tedaj se mi je prvič zdelo tako priprotno, da sem mogel le še s težavo obdržati svoje občutke do nje. Toda premagoval sem se in sem si dopovedoval, da sem ji dal svojo besedo."

"V njeno ljubezen sem trdno veroval in je nisem hotel pahnuti od sebe, četudi se nisem mogel nikdar več otestiti misli, da najina zveza ne bo imela blagoslova moje matere. To me je morilo in mnogo bolj, kot pa sem si sam priznal."

"In v mojem sreču mi je Štefka postala vedno bolj tuja — prišlo je že tako daleč, da sem se bal poročiti se z njo. Bolj in bolj sem spoznaval, da sem se v njej zmotil. Toda nikdar nisem na njo zvrčal kakke krivde. Pekla me je celo vest in sem si čutil, ker je nisem mogel več ljubiti in sem to hotel popraviti na njej, da sem hotel vsake njene želji. Tako me nanjo ni vezalo nič drugega, kot samo moja beseda."

"Kaj je bilo še pozneje v meni in kar je rastlo v meni in me je s lednjiki popolnoma napolnjevalo — to ti bom enkrat pozneje povedal — ne danes."

"Flavija, prosim te, da po kosilu, ko mene ne bo več, poveš gospej Lenardovi, da je moja zaroka s Štefko razdrta. Naroči ji, da naj pospravi njene stvari in jih naj pošlje v hotel v Mittenwald. In poslal ji bom ček, da ne bo v kaki stiski — nekdanji sem v resnici mislil, da jo ljubim — in — tedaj mi je bila mnogo, ker nisem imel nikogar drugega, ki bi bil meni dober. Da pa so bili njeni občutki zlagani, tedaj tega nisem vedel. Torej po kosilu tihom v zavrtku poslal ček, katerega naj sluga skupno z njenimi stvarmi nese v hotel in ji naj vse osebno izroči. Sedaj pa ničesar več o tem; na to ne maram več misliti."

Flavija ne vpraša ničesar več, toda njen pogled še vedno vtrahnu visi na njem, da je Hans opazil, da se boji zaradi dvoboja. In v njegovem sreču se zbudi sveto ginjenje in obenem veliko veselje, ker bolj in bolj spoznava, kako zelo ga Flavija ljubi in kako si v svoji dekliški sramežljivosti junaško prizadeva, da bi prikrila svoje občutke.

Toda sedaj ne sme postati mehak. Ostati mora miren, sam za sebe in za njo, dokler vse slabo ne mine.

Ker ravno tedaj vstopi gospa Lenardova, ne moreta več govoriti.

"Ali gospice Štefke še vedno ni?" vpraša.

Flavija se zbudi iz svojih misli.

"Sporočila je, da bo ostala v Mittenwaldu na kosilu. Zato moremo kar sami jesti."

Gospa Lenardova je vesela, da more jesti in sede s Hansom in Flavijo k mizi. Na Flavijino znamenje odnese sluga Štefkin pribor.

Med kosilom skrbi gospa Lenardova za površen razgovor. Kot premetena žena pa kmalu opazi, da nekaj ni v redu. Toda kaže re, kot da se ji ne zdi prav nič sumljivo in spretno govori, tako da se Hans in Flavija zopet pomirita. Takoj po kosilu odide Hans v svoje sobe in Flavija pravi gospej Lenardovi:

"Prosim, da ste tako dobri, da pospravite vse stvari gospeice Štefke Marenove. Vi to najbolje znate. Moj bratranec mi je naročil, da vam sporočim, da je razdril svojo zaroko z gospico Marenovo. Zato se ne bo več vrnila v njegovo hišo."

Stara gospa se obupno zlekne na stol.

"Za božjo voljo, kaj se je zgodilo?"

"Ni mi bilo niti naročeno, niti nimam pravice kaj več o tem povedati in vas prosim, da naročilo izvršite. Ako potrebujete kako pomoč, pokličite kakoga slugo ali služkinjo. Prosim, da skrbite, da gospica Marenova svoje stvari čimprej dobi, kajti s seboj nima ničesar, kot, kar je imela na sebi in bo svoje stvari potrebovala."

Vse življenjske vile gospe Lenardove ugasnejo pred Flavijino mirnostjo in se v prvi vrsti ukvarja s tem, kaj se bo sedaj z njo zgodilo. In pri tem nima nobenega časa, da bi se brigala za Štefko.

"Takoj grem na delo, milostljiva gospica, četudi sem še tako razburjena. Verjeli mi boste, da imam popolno sočutje do gospoda Rittberga."

"Verjamem, gospa Lenard. Predno na bo sluga olnesl Štefkinе stvari, naj se še zgleda pri meni, ker mu moram še nekaj dati."

Gospa Lenardova se zelo ponižno prikloni, četudi ji je Štefka povedala, da je Flavija samo ravna sorodnica Hansa Rittberga. Prav dobro je opazila, da je Rittberg navzlic vsemu polagal na Flavijo mnogo vrednosti in zato njene naklonjenosti ni hotela izgubiti. Štefka Marenova sedaj ne potrebuje nobene častne dame, to ji je jasno.

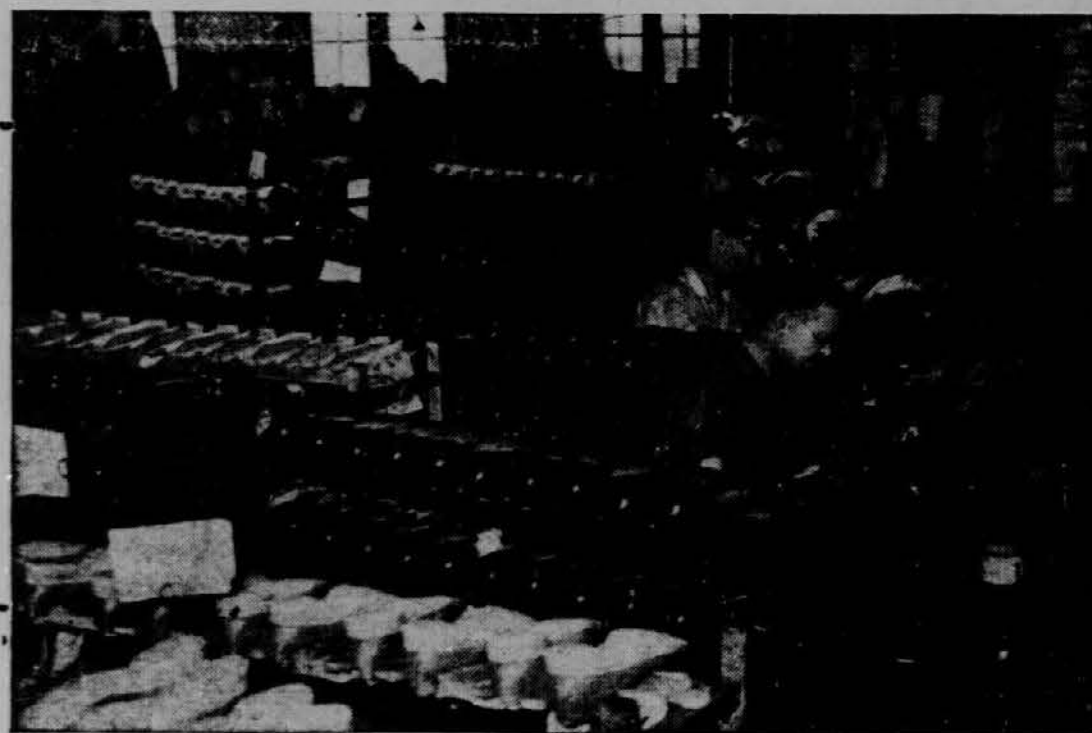
"Vse se bo zgodilo po vaši želji, milostljiva gospica."

Ko gospa Lenardova odide, gre tudi Flavija iz obednice. Ko stopi na hodnik, ji sluga izroči zaprt ovitek.

"Gospod Rittberg mi je naročil, da vam povem, da je to, kar je obljubil."

Flavija prikloni in vzame ovitek. Bil je ček za Štefko.

TOVARNA ZA ČEVLE JE V ST. LOUISU, MO.

je poleg tovarn Massachusetts največja v deželi. Vsak dan izdelajo več stotisoč parov čevljev. Produkcija bo pa še večja, ker je Amerika povišala carino na izdelke iz bivše Čehoslovaške.

JUGOSLAVIJA

V na slovit, najhitrejšem parniku sveta

QUEEN MARY

Ekspresna plova preko Cherbourga

QUEEN MARY 21. aprila 10. maja
AQUITANIA 29. aprila 17. maja

POSEBNA IZLETNA ODPLUTJA

QUEEN MARY 10. MAJA
AQUITANIA 17. 31. MAJA
AQUITANIA 14. 28. JULI, 15. JULI

Dobro sem svojo rodino: Pišite nam po brezplačno kuzičko "Kako dobiti svojo rodino iz Evrope".

7 dneh

SLOVENIC PUBLISHING CO. (Fr Sakser Jr.)
216 WEST 18th STREET NEW YORK
CUNARD WHITE STAR
25 BROADWAY NEW YORK

Razne vesti.

NEDOSTOPNI PRESTOL BOGOV.

Po skupini nemških plezalcev Schwallererja, Groba in Paldara, ki so odpotovali iz Antverpa v začetku marca, da zveza naskočijo najlepšo goro sveta Siniohlo, se pripravljajo nova ekspedicijska za naskok na Himalajo. Ta ekspedicijska si je pa nadela mnogo težjo nalogo. Prončiti in pripraviti hoče naskok vzpona na Nanga Parbat — Prestol bogov, visok precej nad 8.000 m. Ta gorski orjak je kljuboval še vsem plezalcem, še nikoli ni stopila človeška noga na njegov vrh.

V začetku aprila krene iz Nemčije druga skupina plezalcev pod vodstvom Monakovčana Karla Bauerja. Ta skupina je namenjena na raziskovalno ekspedicijsko. Do prihodnjega leta naj bi pripravila vse potrebno za naskok na Nanga Parbat, ki ga naskakujejo drzni plezalci že od leta 1895. Angležki, ki smatrajo za zadevo svoje časti, povzpeli se na navišio goro angleškega imperia Mount Everest, so prepustili Nanga Parbat Nemcem. Ti so izgubili na njem že več svojih najboljših plezalcev. Leta 1934 so našli tragično smrt na povratku z izialovljene ekspedicijske Merkel, Weisenbach in

Wieland s šestimi nosači v snežnem metežu. Prellanskim je zavlznel snežni plaz v spanju šest nemških plezalcev in devet nosačev.

Letošnja ekspedicijska ima nalogo prončiti vprašanje, koliko je resnice na domnevi, da ima največ izgledov na uspeh vzpon po najkrajši in dozdaj no zelo težki poti, po strmim Diamalskem boku Nanka Parbata, po katerem je leta 1895 plezal Anglež Mummery, prvi

ŽENITNA PONUDBA

Želim se spoznati z dekletom Slovenko ali Hrvatico v starosti do 36 let. Jaz sem star 45 let (samec). Rad bi videl, da ima nekaj prihrankov. Pišite pod naslov: "Ženin", c. of Slovenic Publishing Company, 216 W. 18th St., New York, N. Y.

ki je naskočil Nanga Parbat. Po posnetkih iz letala so sklepali, da je bila skalba, da od strani vzpen ni mogoč, nekoliko preuranjena. Če bo Banerjeva ekspedicijska potrdila to domnevo, krene prihodnje leto na pot nova velika ekspedicijska. In ta bo poskušala po omejenih poti doseči vrh gore v oblakih, po katerem je hrepenelo že toliko drznih plezalcev, ki pa so označili pot do njega s svojimi grobovi v Ratiot-ken ledeniku.

ČLOVEŠKI "RAK."

Ta dni so policijo v Denveru, Colo. telefonično opozorili, da stopa neki po vsej priliki zblaznel možak ritensko po cestah. Policijski avto, ki so ga takoj poslali, je našel v resnici moža — ki je počasi in previdno toda s hrbotom naprej prekal ulico.

Ustavili so ga in ga obrnili, kakor se spodobi, toda mož tega ni maral, zato ga je policija odpeljala v mestno bolnišnico. Zdravniki so sprva mislili, da gre za žrtev kakšne posebne bolezni, ki ima izvor v notranjem ušesu, toda preiskava je pokazala, da je John Bollinoer, kakor se mož imenuje, telesno popolnoma zdrav.

Oddali so ga psihiatrom. Ti so kmalu odkrili, da gre za neko obliko histerije. Mož je bil svoje mesto, kot pomivalce krožnikov neudarno izgubil in je izgubil duševno ravnotežje. Edino zdravilo, ki so mu ga predpisali, je bil mir.

DRAMA ZA ENEGA SAMEGA IGRALCA

Nizaemon Kataoka, znani japonski igralec ženskih vlog iz Osake, nastopa v Tokiju in ta čas v enodejanskem "Ljubzenskem romanu Osome in Hisamaenja." V tej igri sedemkrat spremeni kostum in masko.

Ko se dvigne zastor, se pojavljajo "evetni poti", ki vodi skozi prostor za gledalce na

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V Jugoslavijo:	
Za \$ 2.40	Din. 150
\$ 4.80	Din. 300
\$ 6.80	Din. 500
\$ 10.70	Din. 500
\$ 21.40	Din. 1000
\$ 41.80	Din. 2000

V Italijo:	
Za \$ 6.30	Lir. 100
\$ 12.60	Lir. 200
\$ 25.20	Lir. 500
\$ 50.40	Lir. 1000
\$ 100.80	Lir. 2000
\$ 167.40	Lir. 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE POVRŽENE SPREMENJAM GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah, dovoljujemo še boljše pogoje.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
216 W. 18th ST., NEW YORK

KRETANJE PARNIKOV

SHIPPING NEWS

ODPLUTJA — Meseca APRILA

21. aprila:
Queen Mary v Cherbourg
22. aprila:
Rex v Genoa
25. aprila:
Europa v Bremen
29. aprila:
Conte di Savoia v Genoa
Aquitania v Cherbourg
Paris v Havre

ODPLUTJA — Meseca Maja

3. maja:
Normandie v Havre
Hamburg v Hamburg
5. maja:
Bremen v Bremen
6. maja:
Vulcania v Trst
10. maja:
Queen Mary v Cherbourg
New York v Hamburg
12. maja:
Europa v Bremen
13. maja:
De France v Havre
Rex v Genoa
17. maja:
Aquitania v Cherbourg
Hansa v Hamburg
Normandie v Havre
30. maja:
Saturnia v Trst
Columbus v Bremen
23. maja:
Nieuw Amsterdam v Boulogne
24. maja:
Queen Mary v Cherbourg
Deutschland v Hamburg
25. maja:
Champlain v Havre
26. maja:
Bremen v Bremen
27. maja:
Conte di Savoia v Genoa
31. maja:
Aquitania v Cherbourg
Hamburg v Hamburg
Normandie v Havre

2. junija:
Europa v Bremen
3. junija:
Rex v Genoa
4. junija:
De Grasse v Havre
6. junija:
De France v Havre
7. junija:
Queen Mary v Cherbourg
New York v Hamburg
10. junija:
Vulcania v Trst
Columbus v Bremen
13. junija:
Bremen v Bremen
Champlain v Havre
Nieuw Amsterdam v Boulogne
14. junija:
Aquitania v Cherbourg
Normandie v Havre
Hansa v Hamburg
17. junija:
Conte di Savoia v Genoa
20. junija:
Europa v Bremen
21. junija:
Queen Mary v Cherbourg
De France v Havre
Deutschland v Hamburg
24. junija:
Saturnia v Trst
27. junija:
De Grasse v Havre
28. junija:
Aquitania v Cherbourg
Normandie v Havre
Hamburg v Hamburg
30. junija:
Bremen v Bremen
Mauretania v Cherbourg

to, rdeče itd. Stekleni pisalni stroj je sestavljen iz najmanj 2.000 delov. Pri tipkanju pa večina delov miruje. Toda onih, ki se premikajo, je še vedno prav njihovo delovanje tako, kakor če bi gledali za kuli-se stroja.

STEKLEN PISALNI STROJ.

Neki nemški tehnik v Darmstadtu je izdelal pisalni stroj iz stekla. To seveda ni stroj za praktično uporabo, temveč bo služil samo za razkazovanje in pouk. Steklo, iz katerega je narejen ta stroj, ni navadno krhko steklo, temveč prožno, bakelitno, kakotno se rabi za avtomobile in letala. Če udarimo na tipko tega stroja, lahko z očmi zasledujemo, kako in kateri vod se premakne. Za razkazovanje steklenega stroja se rabi posebna naprava, tako zvana mehanična roka, ki deluje električno in napravi v sekundi 11 udarcev.

Če opazujemo učinke teh udarcev v stroju, smo zelo presenečeni nad tem, kakšen ropot nastane v stroju v eni sekundi. Da lahko bolj sledimo temu ropotu, so razni deli stroja pobarvani: modro, žol-

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

Bohinjsko jezero

216 WEST 18th STREET, NEW YORK

VSE PARNIKE in LINIJE ki so važne za Slovence zastopa:

SLOVENIC PUBL. CO.
YUGOSLAV TRAVEL DEPT
216 W. 18th St., New York, N. Y.